

آزمون ۳ از ۱۴

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم – مرحله اول (۱۴۰۲/۰۷/۲۸)

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

@sanjesheducationgroup

@sanjeshserv

کانال های ارتباطی:

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۴ درست است.

X : سن دختر ، $2X + 6$: سن مادر

سن دختر $X = 18 \Rightarrow (2X + 6) - X = 24 \Rightarrow X = 18$: تفاضل سن مادر و دختر

$42 = 2 \times 18 + 6$: سن مادر

$60 = 42 + 18$: مجموع سن مادر و دختر

بنابراین:

در نتیجه:

۲. گزینه ۲ درست است.

عدد مفروض را X در نظر می گیریم:

$$X^2 - 4X - 3 = X^2 + 1 \Rightarrow -4X - 3 = 1 \Rightarrow 4X = -4 \Rightarrow X = -1$$

۳. گزینه ۱ درست است.

طول را X و عرض را Y فرض می کنیم:

$$\begin{cases} X = 4Y \\ XY = 576 \end{cases} \Rightarrow (4Y)Y = 576 \Rightarrow Y^2 = \frac{576}{4} = 144 \Rightarrow Y = 12$$

$$X = 4 \times 12 = 48$$

بنابراین:

در نتیجه:

$$2(X + Y) = 2(48 + 12) = 120$$

۴. گزینه ۲ درست است.

$$2\left(-\frac{1}{3}X + 8\right) = 2X - 8 \Rightarrow -\frac{2}{3}X + 16 = 2X - 8 \Rightarrow -2X + 48 = 6X - 24 \Rightarrow 8X = 72 \Rightarrow X = 9$$

۵. گزینه ۳ درست است.

برای جمع آوری داده های موضوعات «الف»، «ب» و «ج» به ترتیب مشاهده، پرسشنامه و دادگان ها مناسب تر است.

۶. گزینه ۱ درست است.

$$432 = 36 \times 12 = \text{تعداد} \times \text{میانگین} = \text{مجموع داده های اولیه}$$

$$352 = 432 - 48 - 32 = \text{مجموع جدید}$$

$$\bar{X}_{\text{جدید}} = \frac{\text{مجموع جدید}}{\text{تعداد جدید}} = \frac{352}{10} = 35.2$$

۷. گزینه ۳ درست است.

ابتدا میانگین را به دست می آوریم:

$$\bar{X} = \frac{(X-1) + (X+4) + (X+6)}{3} = \frac{3X+9}{3} = X+3$$

سپس انحراف داده ها از میانگین را به دست می آوریم:

$$(X+3) - (X-1) = 4$$

$$(X+3) - (X+4) = -1$$

$$(X+3) - (X+6) = (-3) \Rightarrow \sigma^2 = \frac{4^2 + (-1)^2 + (-3)^2}{3} = \frac{26}{3}$$

۸. گزینه ۴ درست است.

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

$$Q_1 = \frac{9+10}{2} = 9.5 \quad Q_3 = \frac{15+17}{2} = 16$$

$$7, 8, \overbrace{9, 10}, \overbrace{11, 12}, 14, \overbrace{15, 17}, 18, 18$$

$$Q_2 = \frac{11+12}{2} = 11.5$$

چون تعداد داده‌ها زوج است، پس میانه (Q_2) برابر میانگین دو داده وسط است؛ بنابراین:

$$Q_3 - Q_2 = 16 - 11.5 = 4.5$$

۹. گزینه ۱ درست است.

رقم صدگان باید یکی از سه رقم ۴، ۵ و ۶ باشد و رقم دهگان و یکان، هر یک از شش رقم داده‌شده می‌تواند باشد.

$$\begin{bmatrix} 3 & 6 & 6 \end{bmatrix} \rightarrow 3 \times 6 \times 6 = 108$$

۱۰. گزینه ۳ درست است.

تعداد حالت‌های ممکن برابر است با:

$$\binom{5}{1} \binom{3}{1} + \binom{5}{2} \binom{3}{0} = 5 \times 3 + \frac{5!}{2!3!} \times 1 = 5 \times 3 + 10 = 25$$

۱۱. گزینه ۲ درست است.

می‌دانیم که از میان حروف کلمه «اسلامی»، حرف (ی) زمانی که اولین حرف کلمه باشد، نقطه‌دار محسوب می‌شود؛ پس داریم: (حرف (ی) دو بار تکرار شده است.)

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 4 \end{bmatrix} \rightarrow 4 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 96$$

$\uparrow$
 ا
 س
 ل
 م

۱۲. گزینه ۳ درست است.

هر سه آبی یا یک مشکی و دو آبی = حداقل دو خودکار آبی

$$= \binom{4}{2} \times \binom{2}{1} + \binom{4}{3} = 6 \times 2 + 4 = 16$$

۱۳. گزینه ۱ درست است.

در یکان، ۵ انتخاب و در دهگان یکی کمتر، یعنی ۴ انتخاب کرده و ادامه می‌دهیم؛ پس ۵، در اعداد متوالی کوچک‌تر از خود ضرب می‌شود تا برابر ۶۰ شود:

$$\boxed{5} \times \boxed{4} \times \boxed{3} = 60$$

بنابراین، عدد سه‌رقمی بوده و $n = 3$ است و بدین ترتیب: $n! = 3! = 6$

۱۴. گزینه ۲ درست است.

از اصل متمم استفاده می‌کنیم: در حروف «س ل ط ا ن» برای حالت نامطلوب «س» و «ا» را یک بسته به هم چسبیده در نظر می‌گیریم و جایگشت را می‌نویسیم:

$$120 = 5! = \text{تعداد کل حالات}$$

$$\Rightarrow 120 - 48 = 72 = \text{حالت‌های مطلوب}$$

$$48 = 4! \times 2 = \text{تعداد حالات نامطلوب}$$

$\downarrow$
 جایگشت «س» و «ا»

۱۵. گزینه ۴ درست است.

هر مجموعه n عضوی دارای 2^n زیرمجموعه است؛ پس اگر A دارای n عضو باشد، داریم:

$$2^n = 64 = 2^6 \Rightarrow n = 6$$

یعنی مجموعه A ، ۶ عضوی است.

$$\text{تعداد زیرمجموعه‌های دو عضوی} : \binom{6}{2} = \frac{6!}{2!4!} = \frac{6 \times 5 \times 4!}{2 \times 4!} = 15$$

اقتصاد

۱۶. گزینه ۴ درست است.

الف) یک کارآفرین موفق، «یادگیرنده» است یعنی باید از همکاران، کارشناسان و مشتریان یاد بگیرد و خود را با شرایط بازار وفق بدهد. با توجه به این ویژگی، یک کارآفرین نمی‌تواند شرایط اطراف و بازار محصول خود را در نظر نگیرد؛ زیرا در چنین شرایطی احتمالاً ایده‌های خلاقانه به کسب‌وکارها تبدیل نمی‌شوند. (صفحه ۶)

ب) کارآفرینان به‌منظور جلوگیری از وضعیت زیان و یا افزایش سود خود، به دو روش عمل می‌کنند: ۱- کاهش هزینه‌ها از طریق صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری مانند عدم استخدام نیروی کار غیرضروری و جلوگیری از ریخت‌وپاش‌ها و صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه و انرژی که با توجه به صورت سؤال، این روش مدنظر کارآفرین نبوده است. ۲- افزایش درآمد از طریق فراهم آوردن بازار مناسب برای فروش محصولات و نیز فروش آن‌ها با قیمت‌های مناسب. (صفحه ۹)

فصل اول، درس اول - ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق - هزینه‌های تولید، درآمد و سود

۱۷. گزینه ۲ درست است.

الف) یک کارآفرین با کاهش هزینه‌ها، می‌تواند از وضعیت ضرر و زیان دوری کند. او می‌تواند با صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری، مثل پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم یا صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی یا جلوگیری از ریخت‌وپاش‌ها، هزینه تولید را بدون کاستن از میزان تولید، کاهش دهد. بنابراین، گزاره‌های تمام گزینه‌ها به‌جز گزینه (۱)، درست هستند. (صفحه ۹)

ب) کارآفرین لازم است تا آگاهی و دانش زیادی برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت‌گذاری تبلیغات و استخدام نیروی کار داشته باشد. (صفحه ۵)

فصل اول، درس اول - نقش کارآفرینان - هزینه‌های تولید، درآمد و سود

۱۸. گزینه ۱ درست است.

الف) برای محاسبه درآمد این واحد تولیدی، کافی است هزینه‌های تولید را با سود سالانه آن، جمع کنیم:

هزینه سالانه + سود سالانه = درآمد سالانه
 دستمزد سالانه کل کارگران + هزینه استهلاک سالانه ماشین‌آلات + هزینه سالانه مواد اولیه + اجاره سالانه کارگاه = هزینه سالانه کارگاه
 تومان $432,000,000 = 8,000,000 \times 12 + 40,000,000 + 40,000,000 \times \frac{1}{5} + 2,000,000 \times 12 \times 12$ = هزینه سالانه کارگاه
 تومان $495,000,000 = 63,000,000 + 432,000,000$ = درآمد سالانه
 ب) برای محاسبه تعداد محصولات تولیدشده، از رابطه زیر، استفاده می‌کنیم:

تعداد محصول $\times$ قیمت محصول = درآمد کارگاه

$$495,000,000 \times X = 5,000,000 \rightarrow X = 99 \text{ واحد کالا}$$

(صفحه ۸) فصل اول، درس اول - هزینه‌های تولید، درآمد و سود

۱۹. گزینه ۳ درست است.

همه گزینه‌ها به‌جز گزینه (۳) درست هستند.

گزینه (۳) نادرست است؛ زیرا اگر کسی بخواهد با این دسته از افراد وارد رقابت اقتصادی شود، با انواع شگردها او را از پای درمی‌آورند و سود خودشان را حفظ می‌کنند، نه اینکه با او به رقابت بپردازند. (صفحه ۹)

فصل اول، درس اول - مسئولیت اخلاقی و کسب درآمد حلال

۲۰. گزینه ۱ درست است.

الف) با اینکه احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست و این، انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان را همواره زنده نگه می‌دارد. (صفحه ۴)
 ب) کارآفرینی، راه‌اندازی یک کسب و کار جدید است. گزینه‌های (۲) و (۳) به کسب و کارهای جدید و یا کشف راه‌های تولید جدید، اشاره ندارند، ولی در گزینه‌های (۱) و (۴)، کسب و کاری جدید با محصولاتی جدید راه‌اندازی می‌شوند. (صفحه ۵) (فصل اول، درس اول - فراز و فرود کسب و کارها - نقش کارآفرینان)

۲۱. گزینه ۲ درست است.

تمامی گزینه‌ها به‌جز گزینه (۲) نادرست هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نادرست است؛ زیرا کارآفرینان با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند، نه با مهارت‌های ابتکار عمل. (صفحه ۴)
 (۳) نادرست است؛ زیرا عده خاصی از افراد می‌توانند کارآفرین باشند و کسب و کار جدیدی را راه‌اندازی کنند. (صفحه ۵)
 (۴) نادرست است؛ زیرا آنچه باعث انگیزه کارآفرینان برای شروع کسب و کارها می‌شود، احتمال بالای موفقیت و سودآوری است و پیشرفت گام‌به‌گام و کاسته شدن از میزان زیانشان اگرچه محتمل است، اما تضمینی برای تحقق آن هم نیست! (صفحه ۴) (فصل اول، درس اول - فراز و فرود کسب و کارها)

۲۲. گزینه ۴ درست است.

با توجه به نحوه محاسبه سود (زیان) و داده‌های سؤال که مجموع درآمد و هزینه‌ها و نیز مقدار زیان بنگاه تولیدی را داده است، خواهیم داشت:

$$۱۰۰ = \text{هزینه} + \text{درآمد}$$

$$۴۰ = \text{درآمد} - \text{هزینه} \rightarrow \text{درآمد} - \text{هزینه} = \text{زیان}$$

$$\begin{cases} \text{هزینه} + \text{درآمد} = ۱۰۰ \\ \text{درآمد} - \text{هزینه} = ۴۰ \end{cases} \rightarrow$$

$$\text{میلیون تومان } ۳۰ = \text{درآمد} \rightarrow ۷۰ = \text{هزینه} \rightarrow ۱۴۰ = \text{هزینه} \times ۲$$

(فصل اول، درس اول - هزینه‌های تولید، درآمد و سود) (صفحه ۸)

۲۳. گزینه ۳ درست است.

کارآفرین کسی است که با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند؛ بنابراین با توجه به تعریف کارآفرین، مهم‌ترین و اصلی‌ترین ویژگی او، نوآوری و خطرپذیری برای تولید محصولات جدید است. (صفحه ۵) (فصل اول، درس اول - نقش کارآفرینان)

۲۴. گزینه ۲ درست است.

اگرچه هر فردی یکتا آفریده شده است و ویژگی‌های منحصر به فردی دارد، اما کارآفرینان موفق در عملکرد خود، در این ویژگی‌ها مشترک هستند: ۱- تیزبینی ۲- نوآوری ۳- ریسک‌پذیری ۴- خوش‌بینی ۵- پراگیزه بودن ۶- یادگیرنده بودن ۷- سازمان‌دهنده بودن. (صفحه ۶) (فصل اول، درس اول - ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق)

۲۵. گزینه ۴ درست است.

اشتغال به هر نوع کسب و کار که به لحاظ شرعی مشکل داشته باشد، هیچ توجیه منطقی و اخلاقی ندارد، یعنی هیچ هدفی آن‌قدر ارزشمند نیست که برای دستیابی به آن به هر وسیله ضداً ارزشی و یا حرامی متوسل شد. (صفحه ۹) (فصل اول، درس اول - مسئولیت اخلاقی و کسب درآمد حلال)

۲۶. گزینه ۱ درست است.

ابتدا باید تعداد واقعی محصول فروخته‌شده را حساب کنیم:

$$\text{واحد } ۸,۴۰۰ = ۱۲,۰۰۰ \times ۷۰\% : \text{تعداد محصول فروخته‌شده}$$

سپس درآمد حاصل از فروش این مقدار محصول را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{تومان } ۸۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۸,۴۰۰ \times ۱۰۰,۰۰۰ = \text{درآمد حاصل از فروش } ۸,۴۰۰ \text{ واحد محصول}$$

تولیدکننده زمانی زیان می‌کند که هزینه‌های تولیدش از درآمدش بیشتر باشد:

زیان $\rightarrow$ درآمد $>$ هزینه‌ها

بنابراین هزینه‌ها باید از ۸۴۰ میلیون تومان بیشتر باشد که تنها گزینه درست، همان گزینه (۱) است.

بررسی سایر گزینه:

(۲) نادرست است؛ زیرا اگر هزینه‌های تولید دقیقاً ۸۴۰ میلیون تومان باشد، تولیدکننده نه سود کرده است و نه زیان.

(۳) نادرست است؛ زیرا اگر هزینه‌های تولید هر واحد محصول، ۶۰ هزار تومان باشد، کل هزینه‌ها برابر است با:

$$۱۲,۰۰۰ \times ۶۰,۰۰۰ = ۷۲۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

توجه کنید! برای محاسبه هزینه‌ها باید تعداد کل محصولات تولیدی را در نظر گرفت، زیرا تولیدکننده برای تولید همه محصولات هزینه کرده است.

(۴) نادرست است؛ زیرا درآمد تولیدکننده از فروش فقط ۷۰٪ محصولات تولیدی حاصل می‌شود و برابر است با ۸۴۰ میلیون تومان؛ درحالی‌که درآمد ۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومانی حاصل از فروش کل محصول است.

$$۱۲,۰۰۰ \times ۱۰۰,۰۰۰ = ۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

(فصل اول، درس اول - هزینه‌های تولید، درآمد و سود، صفحه ۸)

۲۷. گزینه ۳ درست است.

یکی از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق، پرانگیزه بودن است. پرانگیزه بودن یعنی کارآفرین با نظم و انضباط، پایداری و اشتیاق فراوان به حل مشکلات موجود بر سر راه فعالیت خود می‌پردازد و اشتیاق خود را از دست نمی‌دهد.

تبدیل ایده‌های ذهنی به محصولات جدید و مطلوب به معنی نوآوری است که یکی دیگر از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق محسوب می‌شود. (فصل اول، درس اول - ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق، صفحه ۶)

۲۸. گزینه ۲ درست است.

عبارت‌های «الف» و «ه» کاملاً درست هستند.

(الف) کاملاً درست است؛ زیرا یک کارآفرین باید مهارت‌های ابتکار عمل برای جمع کردن عوامل مختلف تولید در کنار هم، به‌منظور تولید کالا یا خدمات را داشته باشد.

(ب) نادرست است؛ زیرا پرانگیزه بودن به آن معنی است که یک کارآفرین با نظم، انضباط، پایداری و اشتیاق فراوان به حل مشکلات مربوط به فعالیت خود می‌پردازد و اشتیاق خود را از دست نمی‌دهد. (صفحه ۶)

(ج) نادرست است؛ زیرا هر کارآفرین موفق برای انتخاب درست در حوزه عملکرد اقتصادی خود، به مواردی مانند هزینه‌ها و درآمد می‌پردازد و آن‌ها را محاسبه می‌کند. (صفحه ۸)

(د) نادرست است؛ زیرا کارآفرینی که برای مشتریان خود فرم نظرسنجی ارسال می‌کند، از ویژگی «یادگیرنده بودن» بهره‌مند است. (صفحه ۶)

(ه) کاملاً درست است؛ زیرا مبالغ و وجوهی که هر تولیدکننده یا کارآفرین صرف خرید، اجاره و یا به‌کارگیری عوامل مختلف تولید می‌کند، به‌عنوان هزینه تولید معرفی می‌شود. (ص ۸) (فصل اول، درس اول - نقش کارآفرینان - ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق)

۲۹. گزینه ۴ درست است.

(الف) تولیدکنندگان برای شروع و تداوم فعالیت خود باید عوامل تولیدی را اجاره یا به‌کار گیرند و در ازای آن به صاحبان عوامل تولید، بهای خرید عامل، اجاره عامل برای مدت معین و یا سود آن را بپردازند. چون در صورت سؤال عنوان شده که این تولیدکننده برای مدت معینی از معدن استفاده می‌کند، پس باید به صاحب آن (در اینجا دولت) اجاره پرداخت کند، نه بهای خرید عامل تولیدی را.

(ب) تولیدکنندگان به‌منظور جلوگیری از زیان به دو روش عمل می‌کنند: ۱- کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری از طریق جلوگیری از ریخت‌وپاش‌ها، عدم استخدام نیروی کار غیرضروری و صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه و انرژی ۲- افزایش درآمد از طریق انتخاب قیمت مناسب و جستجوی بازار مناسب برای محصول تولیدی. به این ترتیب بدون کاهش سطح تولید، سعی می‌کنند مانع ایجاد زیان در فرآیند تولید شوند. (صفحات ۸ و ۹) (فصل اول، درس اول - هزینه‌های تولید، درآمد و سود)

۳۰. گزینه ۳ درست است.

اگر باغداری برای نگهداری و پرورش محصول خود، باغبانی را استخدام کند و طبق توافق، به جای دستمزد او، بخشی از محصول را به او بدهد، در واقع بخشی از هزینه‌های تولید برای به کارگیری نیروی انسانی را پرداخته است. (صفحه ۸) بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نادرست است؛ زیرا هزینه‌های تولید صرف خرید، اجاره یا دستمزد نیروی کار می‌شود. فردی که شریک کسب و کار است، به عنوان صاحب کسب و کار محسوب می‌شود و برداشتن بخشی از سود، حق عملکرد او است و نه هزینه تولید.
(۲) نادرست است؛ زیرا رابطه عملکرد بنگاه به صورت زیر است:

هزینه - درآمد = سود

هزینه - (قیمت هر واحد محصول $\times$ تعداد محصول فروخته شده) = سود

بنابراین مفهوم عبارت در صورت سؤال که تفاضل درآمد از درآمد است، برابر صفر می‌شود. (صفحه ۸)

(۴) نادرست است؛ زیرا شخصی که محصولی را ارزان می‌خرد و در زمان کمیابی گران می‌فروشد، احتکارگر است و نه کارآفرین. (صفحه ۹) (فصل اول، درس اول - مسئولیت اخلاقی و کسب درآمد حلال - هزینه‌های تولید، درآمد و سود)

علوم و فنون ادبی

۳۱. گزینه ۲ درست است.

شاعران دوره بیداری به محتوا بیش از صور خیال توجه داشتند. (علوم و فنون ادبی ۳ - صفحات ۱۵ و ۱۴)

۳۲. گزینه ۳ درست است.

میرزا حبیب اصفهانی از نویسندگان دوره بیداری است. (علوم و فنون ادبی ۳ - ص ۱۳)

۳۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: مدیر روزنامه صور اسرافیل میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل بود و دهخدا با او همکاری می‌کرد.

گزینه ۳: نشر او بر داستان‌های جمال‌زاده و صادق هدایت تأثیرگذار بود.

گزینه ۴: ملک‌الشعرا با زبان حماسی و در سبک خراسانی شعر می‌گفت. (علوم و فنون ادبی ۳ - صفحه ۲۰)

۳۴. گزینه ۲ درست است.

گزینه ۱: تاریخ بیداری ایرانیان: اثر ناظم‌الاسلام کرمانی است.

گزینه ۳: منشآت: اثر قائم مقام فراهانی است.

گزینه ۴: شمس‌الدین و قمر: اثر میرزا حسن خان بدیع است. (علوم و فنون ادبی ۳ - صفحات ۱۶ تا ۲۰)

۳۵. گزینه ۳ درست است.

لحن خوانش بیت گزینه ۳ تعلیمی است، ولی لحن سایر بیت‌ها غنایی و عاشقانه است. (علوم و فنون ادبی ۱ - درس یکم)

۳۶. گزینه ۴ درست است.

کاربرد واژگان کهن از جمله ویژگی‌های زبانی است، نه ادبی. (علوم و فنون ادبی ۱ - ص ۱۹)

۳۷. گزینه ۱ درست است.

در همه گزینه‌ها کلمات کهن به کار رفته است، ولی واژگان گزینه ۱ همگی امروزه هم استفاده می‌شوند.

در گزینه ۲ واژه «فتراک»، در گزینه ۳ واژه «دستان» و در گزینه ۴ واژه «تیارست» امروزه کاربرد ندارند و واژه کهن محسوب می‌شوند.

(علوم و فنون ادبی ۱ - درس یکم)

۳۸. گزینه ۱ درست است.

در این بیت، شبکه معنایی «گوی، می‌گرد، غلت‌غلطان، خم و چوگان» دیده می‌شود. (علوم و فنون ادبی ۱ - درس یکم)

۳۹. گزینه ۴ درست است.

در این بیت ۱۰ بار مصوت «ی» به کار رفته است.
گزینه ۱: در این بیت مصوت بلند «ی» ۶ بار به کار رفته است.
گزینه ۲: در این بیت مصوت بلند «ی» ۲ بار به کار رفته است.
گزینه ۳: در این بیت مصوت بلند «ی» ۱ بار به کار رفته است. (علوم و فنون ادبی ۱ - درس سوم)

۴۰. گزینه ۲ درست است.

در این بیت واج آرای مصوت کوتاه «-» محسوس تر است.
توضیح‌های مقابل سایر گزینه‌ها درست است. (علوم و فنون ادبی ۱ - درس سوم)

۴۱. گزینه ۱ درست است.

واژه «سو» در این بیت در معنای «جانب» تکرار شده است.
گزینه ۲: واژه «ضخاک» در مصراع اول به معنی خندان و در مصراع دوم پادشاه اسطوره‌ای است.
گزینه ۳: «فرق» یک بار به معنی تفاوت و یک بار به معنی فرق سر، به کار رفته است.
گزینه ۴: «رهی» یک بار در معنی «راهی» و در مصراع دوم به معنی «رها و آزاد شدن» به کار رفته است. (علوم و فنون ادبی ۱ - درس سوم)

۴۲. گزینه ۳ درست است.

این بیت واژه‌آرایی ندارد. واژه «پروانه» اول به معنای «حشره» است و «پروانه» دوم به معنی «اجازه» است.
گزینه ۱: واژه «بت» تکرار شده و واج‌آرایی صامت «ب» محسوس است.
گزینه ۲: واژه «خون» تکرار شده و واج‌آرایی صامت «خ» مشهود است.
گزینه ۴: واژه‌های «پیر و عهد» تکرار شده‌اند و واج‌آرایی مصوت بلند «ی» دیده می‌شود. (علوم و فنون ادبی ۱ - درس سوم)

۴۳. گزینه ۳ درست است.

عبارت درست: وزن در شعر، جنبه تزئینی ندارد.
توجه: دقت و موشکافی در متن درسنامه‌ها، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی یکی از مهم‌ترین مهارت‌های شما در مطالعه برای پاسخ دادن به سؤالات خط به خط کتاب است که به روش دستکاری در متن، طراحی می‌شود. (علوم و فنون ادبی ۱ - درس دوم)

۴۴. گزینه ۲ درست است.

محتوای بیت، مریثه رودکی در مرگ ابوالحسن مرادی است. وزن «مفتعلن مفتعلن فاعلن» شاد و ضربی است و با این محتوا هماهنگی ندارد.
در سایر گزینه‌ها محتوا نشاط‌آمیز است و با این وزن هماهنگی کامل دارد.
توجه: واژه «مُرد» که عنصر اصلی غم و اندوه در گزینه ۲ است، در گزینه ۴ نیز دیده می‌شود؛ با این تفاوت که در بیت گزینه ۴ خبر مرگ زمستان نشاط‌آفرین است. (علوم و فنون ادبی ۱ - درس دوم)

۴۵. گزینه ۴ درست است.

وزن درست مصراع: (مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ فع)
وزن سایر مصراع‌ها به‌درستی آمده است.

(۱)

مصراع	مردی نَبُ	وَد فِتَادِ	را پای ز	دَن
وزن	مستفعلُ	فاعلاتُ	مستفعلُ	فع

(۲)

مصراع	ابرا مدُ	باز بِر سَ	رِ سبِزِ گِ	ریست
وزن	مستفعل	فاعلات	مستفعل	فع

(۳)

مصراع	گل در بُرُ	می در کفُ	معشوق بِ	کامست
وزن	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستف

(۴)

مصراع	اسرارِ آ	زَل را نَ تْ	دانی یَ نَ	من
وزن	مستفعل	مستفعل	مستفعل	فع

توجه: وزن‌هایی را که با وزن واژه «مستفعل» ساخته می‌شوند، همیشه پر نکته و کنکوری هستند؛ به‌ویژه وزن‌های رباعی. (علوم و فنون ادبی ۳ - درس دوم)

۴۶. گزینه ۲ درست است.

وزن بیت (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فععلن) است (توجه: وزن بیت ناهمسان است و در این نوع وزن‌ها در یک مصراع، دست‌کم سه شکل وزن واژه متفاوت دیده می‌شود). بررسی وزن ابیات:

(۱)

مصراع	ما درِ سِ	سَخَر بِرِ دَ	رِ میخانِ	نهادیم
وزن	مفعولُ	مفاعیلُ	مفاعیلُ	فعولن

(۲)

مصراع	تْ را زِ کُنْ	گَرِ یِ غَر	ش می زَنَ	د صَفیر
وزن	مفاعیلن	فعلاتن	مفاعیلن	فععلن

(۳)

مصراع	ز عالمِ	همی جُسَمِ	نشانِ	دلارایش
وزن	فعولن	مفاعیلن	فعولن	مفاعیلن

(۴)

مصراع	خیالِ نَقْ	شِ تْ درِ کا	رگاهِ دی	دِ کشیدم
وزن	مفاعیلن	فعلاتن	مفاعیلن	فعلاتن

توجه: بیت گزینه ۱ به‌صورت همسان نیز قابل برش زدن است که بر ناهمسان آن برتری دارد. وزن همسان بیت: (مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستف) (علوم و فنون ادبی ۳ - درس دوم)

۴۷. گزینه ۴ درست است.

وزن بیت صورت سؤال (مستفعلن مفاعِلُ مستفعل / مفعول فاعلات مفاعیلن) است که با بیت گزینه ۴ یکسان است. توجه: در مصراع اول بیت صورت سؤال، هجای چهارم که کوتاه است، معادل هجای بلند در مصراع دوم است و پایه آوایی آغازین در مصراع اول بر وزن (مستفعلن) است.

(۱)

مصراع	درهای گُل	سِتَان ز پ	یِ تْ گشا	دِ ایم
وزن	مستفعلن	مفاعل	مستفعلن	فعل

(۲)

مصراع	ای مطربِ	دل برای	یاری را	
وزن	مستفعلُ	فاعلاتُ	مستفعل	

(۳)

مصراع	عشقت ب د	لَم دَرَامَ	دُ شاد ب	رفت
وزن	مستفعل	فاعلات	مستفعل	فع

(۴)

مصراع	ای آن کِ غم	گنی ی سَ	زاواری
وزن	مستفعلن	مفاعیل	مستفعل

(علوم و فنون ادبی ۳ - ص ۲۸)

۴۸. گزینه ۱ درست است.

وزن بیت (مفتعلن مفتعلن فاعلن)

(نکته: اگر رکن اول مصراع «مستفعل» یا «مفعول» باشد یا رکن اول «مستفعلن» و رکن دوم متفاوت باشد، هجاهای بیت را می‌توان به دو صورت دسته‌بندی کرد.)

وزن سایر ابیات با دو دسته‌بندی هجایی:

(۲) مستفعلن فعلن مستفعلن فعلن = مفعول مفتعلن مفعول مفتعلن

(۳) مستفعل مستفعل مستفعل مستف = مفعول مفاعیل مفاعیل فاعلن

(۴) مستفعلن مفاعیل مستفعلن فعلن = مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن (علوم و فنون ادبی ۳ - درس دوم)

۴۹. گزینه ۳ درست است.

مفهوم بیت «فدا کردن جان در راه آزادی است»، ولی بیت گزینه ۳ مفهومی متفاوت دارد و پایبند نبودن به دین را قید می‌داند، نه آزادی.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۲: دو عبارت کنایی «سر به پای چیزی گذاشتن» و «دست از جان شستن» در بیت دیده می‌شود.

گزینه ۴: وزن بیت سؤال و مصراع داده‌شده، «فاعلات مفعولن فاعلات مفعولن» است. (ترکیبی - علوم و فنون ادبی ۳)

۵۰. گزینه ۲ درست است.

هجاهای بیت به دو صورت «همسان» و «ناهمسان» قابل دسته‌بندی است و شکل همسان بر ناهمسان برتری دارد: مستفعل مستفعل مستفعل مستف (همسان)

مفعول مفاعیل مفاعیل فاعلن (ناهمسان)

در سایر گزینه‌ها با دو شکل دسته‌بندی هجایی، پایه‌های «همسان» و «ناهمسان» به‌دست نمی‌آید.

بررسی سایر ابیات:

(۱) مستفعلن فاعلن مستفعلن فاعلن = مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن (همسان دولختی)

(۳) مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن = مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (همسان دولختی)

(۴) مستفعلن مفاعیل مستفعلن فعلن = مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن (ناهمسان) (علوم و فنون ادبی ۳ - درس دوم)

۵۱. گزینه ۱ درست است.

مفهوم بیت سؤال و گزینه ۱ این است که به خاطر کوتاهی عمر و دنیا، نباید در آن به‌دنبال عیش و راحتی باشی.

مفهوم گزینه ۲ و ۳: زاری و تضرع در فراق معشوق

گزینه ۴: در مسیر پرخطر عشق باید مواظب بود که از مقصود دور نشوی. (ترکیبی)

۵۲. گزینه ۲ درست است.

مفهوم این ابیات بی‌قراری به‌خاطر دوری از وطن است.

مفهوم سایر ابیات:

الف: در هجر معشوق، وطن شام غریبان شده است.

ج: گله از سختی‌ها و مشکلاتی که در زادگاه خود دارد.

و: اشتیاق برای دیدار وطن (ترکیبی)

۵۳. گزینه ۴ درست است.

مفهوم بیت اشاره به حیرت و سرگردانی سالکان راه عشق دارد.
مفهوم سایر ابیات: امید وصال رنج و سختی‌های راه را آسان می‌کند. (ترکیبی)

۵۴. گزینه ۲ درست است.

مفهوم بیت در ستایش کسی است که چاره‌ساز همه دردهاست که با بیت سؤال تناسب ندارد.
مفهوم بیت سؤال و سایر گزینه‌ها این است که عاشقان حقیقی و صاحب‌نظران، از دو عالم فقط خدا را برگزیده‌اند. (ترکیبی)

۵۵. گزینه ۳ درست است.

مفهوم بیت الف، «پرهیز از غفلت»؛ بیت ب، «فروتنی»؛ بیت ج، «تسلیم» و بیت د، «پایداری در عشق» است. (ترکیبی)

جامعه‌شناسی

۵۶. گزینه ۴ درست است.

قصد داشتن علی نشان از هدفدار بودن رفتار کنشگر است، شرکت در آزمون زبان به شکل آگاهانه توسط علی انتخاب شده است و تردید او در نوع آزمون، به ارادی بودن کنش و کنشگر اشاره دارد که یکی را باید انتخاب کند.
بررسی گزینه‌های نادرست:

در سایر گزینه‌ها جای موارد جابه‌جا شده است و ترتیب و ساختار مطالب حفظ نشده است.

۵۷. گزینه ۱ درست است.

عدالت، یک ارزش اجتماعی است و برای رسیدن به آن باید به این نکته مهم توجه کرد که اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ‌یک از ارزش‌های اجتماعی مثل عدالت، امنیت و آزادی محقق نمی‌شود؛ پس ابتدا کنش ← هنجار ← تحقق ارزش اجتماعی مسیر را به‌درستی نمایش می‌دهد.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۲: ابتدا ارزش اجتماعی آمده است که اشتباه است و باید کنش در ابتدا قرار بگیرد.

گزینه ۳: به کنش فردی اشاره دارد که متعلق به یک نفر بوده و جنبه اجتماعی بودن به خود نمی‌گیرد

گزینه ۴: جای کنش و هنجار باید جابه‌جا باشد که این‌گونه نیست و در نتیجه گزینه نادرست است.

۵۸. گزینه ۲ درست است.

کنش اجتماعی: مجموعه فعالیت‌های انسان است که با اراده و آگاهی و همچنین با توجه به دیگران انجام می‌شود. پدیده‌های اجتماعی به جهان اجتماعی تعلق دارند؛ احترام به قانون، احترام به سالمندان و رعایت قوانین و مقررات، در صورتی که آزادی، امنیت و عدالت، ارزش اجتماعی محسوب می‌شوند و حاصل کنش‌های اجتماعی انسان‌ها هستند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: امنیت، حاصل کنش اجتماعی است نه خود کنش اجتماعی، احترام به سالمندان یک کنش اجتماعی است و خانواده و آزادی، حاصل کنش اجتماعی است که موارد به ترتیب خواسته شده، رعایت نشده است.

گزینه‌های ۳ و ۴: نیز ترتیب مدنظر رعایت نشده است و آزادی و امنیت که حاصل کنش اجتماعی است به‌عنوان کنش اجتماعی در ابتدای گزینه آمده است و در گزینه ۴ هم، رعایت قوانین راهنمایی که کنش اجتماعی است به‌درستی در ابتدا آمده است اما آزادی، حاصل کنش اجتماعی است که مجدد اولویت‌ها رعایت نشده است.

۵۹. گزینه ۳ درست است.

پدیده‌های عینی و خرد پدیده‌هایی هستند که قابل مشاهده هستند، مانند حلقه ازدواج، لباس عروسی، پول، کلاس و درس و...
پدیده‌های کلان و ذهنی، دارای ابعاد معنایی هستند که غالباً امکان مشاهده را ندارند، اما از آن‌ها ساختار ذهنی برای خود داریم مانند نظام آموزشی، فرهنگ، نظام سیاسی و ...

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: نظام اقتصادی به عنوان یک پدیده خرد معرفی شده است در صورتی که یک پدیده کلان است.

گزینه ۲: سه مورد اول کلان و ذهنی هستند، نه خرد و عینی.

گزینه ۳: حکومت جنبه کلان دارد نه خرد.

۶۰. گزینه ۲ درست است.

دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند؛ در نتیجه تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید، ولی دانش عمومی (تجویز مادر بزرگ)، دانش حاصل از زندگی است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید. دانش علمی (تجربی) راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است. دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه‌های ۱ و ۳ برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و به عکس، دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند؛ در حالی که در اینجا مادر طاهرا، چون درباره مشکل پیش‌آمده نگاه علمی دارد، به دنبال پیدا کردن راه حل درست و درمان فرزند خود است.

در گزینه ۴ نیز انتقادی از دانش عمومی دیده نمی‌شود و رابطه متقابل هم مطرح نشده است که تأثیرگذاری و تأثیرپذیری بر یکدیگر را نشان دهد.

۶۱. گزینه ۲ درست است.

استاد دعوت شده به علت داشتن تخصص در این زمینه، دارای دانش علمی بوده که عمیق‌تر و دقیق‌تر است. برگزاری آزمون، خود یک کنش محسوب می‌شود؛ زیرا یک فعالیت محسوب شده که توسط کنشگری انجام می‌شود و گرفتن مدرک مربیگری، بستگی به نظر استاد دارد که متناسب با تلاش شرکت‌کنندگان است و به اراده استاد وابسته است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه‌های ۱ و ۳ اشاره به دانش عمومی دارند؛ در صورتی که می‌دانیم دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است، اما استاد این رشته به درک عمیق از دانش رسیده است. آزمون را باید به عنوان کنش در نظر بگیریم.

گزینه ۴ در ابتدا به ذخیره دانشی اشاره می‌کند که همان ذخیره آگاهی است که افراد بر اثر تجربه‌های فردی و اجتماعی یا مطالعات مدرسه‌ای و دانشگاهی به آن دست یافته‌اند و به دو بخش دانش عمومی و علمی تقسیم می‌شود و در بخش دوم نیز اگر شرکت یا عدم شرکت در آزمون را می‌داشتیم، آنگاه می‌توانستیم به ارادی بودن کنش اشاره کنیم.

۶۲. گزینه ۱ درست است.

به علت عدم تمایز بین علوم و نادیده گرفتن تخصص در دانش علمی، دانش عمومی را برتر دانسته و پایه و اساس هر نوع دانشی، دانش تجربی است در صورتی که پدیده‌های اجتماعی توسط انسان‌ها خلق شده است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۲: تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند و بین پدیده‌های اجتماعی و طبیعی تفاوت قائل می‌شود.

گزینه ۳: هرگاه در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی فراهم می‌گردد، در نتیجه دانش علمی با نگاهی دقیق و تخصصی به پدیده‌ها می‌نگرد و آن‌ها را از یکدیگر تفکیک می‌کند.

گزینه ۴: با توجه به توضیحات داده شده در گزینه‌های دیگر، می‌توان چنین نتیجه گرفت که بین دانش علمی و عمومی ارتباط برقرار است و حتی دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود و از علوم فراتجربی نیز استفاده می‌کند.

۶۳. گزینه ۴ درست است.

- عبارت اول، نادرست است؛ زیرا هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نهادها نیست.

- عبارت دوم نیز نادرست است؛ چراکه عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی، عقاید کلانی هستند که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیرگذارند.

- عبارت سوم درست است.

۶۴. گزینه ۳ درست است.

لایه‌های عمیق، تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند، اما لایه‌های سطحی، هم تأثیرات محدودتری دارند و هم بیشتر در معرض تغییرند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱ در بخش اول به لایه سطحی اشاره دارد؛ در صورتی که دانایی و داشتن علم از موارد مربوط به بخش عمیق جامعه است و به راحتی قابل تغییر نیست.

گزینه ۲ در بخش انتهایی اشاره نادرستی به سطحی بودن یادگیری دارد که مربوط به لایه‌های عمیق جامعه است.

در گزینه ۴ نیز موارد اول و سوم به سطحی بودن اشاره دارند که هر دو به لایه‌های عمیق جامعه برمی‌گردند.

۶۵. گزینه ۴ درست است.

الف: جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد، تداوم می‌یابد.

ب: با سرایت دیدگاه تجربی به جوامعی که علوم عقلانی و وحیانی را قبول دارند، دانش عمومی به‌طور همه‌جانبه دیگر از دانش علمی حمایت نمی‌کند.

د: همه پدیده‌های اجتماعی، بعد محسوس و عینی ندارند، اما تمامی آن‌ها هویتی معنایی و ذهنی دارند.

۶۶. گزینه ۳ درست است.

جهان اجتماعی و نظم آن تکوینی نیست، بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد. علاوه بر این، آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است. بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: جهان اجتماعی مانند یک موجود زنده، اعضای مختلفی دارد و این اعضاء در ارتباط با هم از نوعی نظم برخوردارند.

گزینه ۲: جهان اجتماعی و نظم آن با اراده و آگاهی انسان تعریف می‌شود و با قرارداد آن‌ها به وجود می‌آید.

گزینه ۴: جهان‌های اجتماعی مختلف، براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌دانند و براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.

۶۷. گزینه ۳ درست است.

- کنش اجتماعی تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد و ناظر به دیگران، ویژگی‌ها، اعمال و رعایت قوانین است.

- ورزش کردن یک کنش است، اما سلامتی و تندرستی ناشی از آن، یک پیامد غیرارادی و طبیعی است که به رفتار کنشگر وابسته نیست.

- احترام نظامی با توجه به معانی آن که به نوعی ادای احترام به شخصیت‌های سیاسی و جایگاه آنان است، یک حرکت معنادار محسوب می‌شود.

- استفاده از چادر یک هنجار است، اما داشتن حجاب یک ارزش است؛ زیرا هنجار شیوه انجام کنش اجتماعی است.

۶۸. گزینه ۳ درست است.

- تا اراده‌ای نباشد کاری انجام نمی‌شود، پس برای انجام فعالیت و کنش، علاوه بر آگاهی، به اراده نیازمندیم؛ زیرا ممکن است به کاری آگاهی داشته باشیم ولی تصمیم به انجام آن نداشته باشیم.

- با شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماورائی (ماوراءالطبیعه) آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی انسان‌ها دچار تغییر می‌شوند و کنش اجتماعی آن‌ها را دگرگون می‌سازد.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: هدف دار بودن کنش به معنای آن است که انسان، فعالیت‌های خود را با قصد و هدف خاصی انجام می‌دهد و در برابر پرسش چرا چنین کاری کردی؟ بیان می‌شود. آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن انجام می‌دهند و از انجام برخی کنش به دلیل پیامدهای نامطلوبشان خودداری می‌کنند.

گزینه ۲: لایه‌های سطحی و عمیق از اجزای مختلف جهان اجتماعی است که دارای اهمیت‌های متفاوتی هستند.

گزینه ۴: منزلت اجتماعی از موارد هویتی است که در ابتدا حالت انتسابی دارد و در ادامه به شکل اکتسابی خواهد بود.

۶۹. گزینه ۲ درست است.

- نهاد اجتماعی مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کنند.
- جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود از طریق تعلیم و تربیت به نسل دیگر، تداوم می‌یابد.
- جهان اجتماعی از مجموعه پدیده‌های اجتماعی شکل می‌گیرد.

۷۰. گزینه ۱ درست است.

- قبولی در دانشگاه سراسری به اراده فرد برمی‌گردد که مطالعه مطالب درسی را به‌خوبی انجام داده است و دانشگاه نیز یک پدیده قابل دیدن و بیرونی است.
- احساس سیری پس از خوردن غذا، یک امر غیرارادی (طبیعی) است که کنش محسوب نمی‌شود و حتماً رخ می‌دهد.
- دیدن فیلم، کاری ارادی و بیرونی است.
- تپش قلب بر اثر یک حادثه، یک امر غیرارادی است که جنبه درونی به خود می‌گیرد و کنش محسوب نمی‌شود.

عربی

۷۱. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۱) تا (۲) ما قطعاً (إِنَّ كل جمله را تأکید می‌کند) (۳) برایتان (صفحه ۵ عربی دوازدهم)

۷۲. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۲) باعث می‌شد. (۳) خواهیم داشت. (۴) آزاد است. (صفحه ۱۳ عربی دهم)

۷۳. گزینه ۲ درست است

خطاها به ترتیب:

- (۱) قادر نخواهد بود. (۳) نعمت‌های فراوان - آفرینش (۴) نعمت‌های ریزان (صفحه ۳ عربی دهم - صفحه ۲ عربی دوازدهم)

۷۴. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۲) همه شهروندان (۳) یک - چراغ (۴) اداره (صفحات ۱۲ و ۱۳ عربی دهم)

۷۵. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۱) قام بإغلاق: اقدام به بستن ... (۲) لا عمل: هیچ کاری ... آخرتنا: آخرت‌مان (۴) العدو: دشمن (صفحه ۶ عربی دهم - صفحه ۶ عربی دوازدهم)

۷۶. گزینه ۴ درست است.

كأن: گویا (گویا سمیه برای رفتن به منزل منتظر مادرش است) (صفحه ۱۴ عربی دهم - صفحه ۵ عربی دوازدهم)

۷۷. گزینه ۲ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

اسم بعد از لای نفی جنس (ال) نمی‌گیرد.

- (۱) التراب (۳) الشک (۴) الشک. تراب

خورشید ستاره‌ای است مانند بقیه ستارگان آسمان و تفاوت واضحی بین آن‌ها وجود ندارد، اما باید توجه داشت که خورشید یک ستاره است، اما در عین حال نمی‌توان عنوان خورشید را برای هر ستاره‌ای در آسمان قائل شد. همانطور که نام خورشید در یک مورد به ستاره داده شده است و آن قرار گرفتن در مرکز یک منظومه سیاره‌ای است و سیاره زمین سومین سیاره از نظر مجاورت با خورشید است. برخی از ستارگان فواید پزشکی برای انسان به ارمغان می‌آورند، مثلاً خورشید؛ زیرا خورشید ویتامین D می‌دهد که انسان به آن نیاز زیادی دارد و اشعه‌های آن که انسان می‌گیرد دندان‌هایش را محکم می‌کند. حرکت ستارگان و موقعیت آن‌ها در آسمان، راه را برای مردمی نشان می‌دهد که در تاریکی دریا و صحرا راه خود را گم کرده‌اند. (صفحات ۷ و ۳ عربی دوازدهم)

۷۸. گزینه ۳ درست است.

در متن اشاره‌ای به اینکه کدام ستاره نفع بیشتری دارد نشده است.
رد گزینه‌ها:

(۱) عندما يتم وضعه
(۲) عن طريق حركات النجوم و أوضاعها

(۴) فی مرکز نظام کوکبی

۷۹. گزینه ۱ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

در متن گفته شده که ستاره‌ها به لحاظ طبی سود می‌رسانند و بعد از آن هم گفته شده که گمشدگان می‌توانند راهشان را از روی ستاره‌ها پیدا کنند؛ بنابراین منافع دیگری هم دارند.

۸۰. گزینه ۳ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) يأخذ ثلاثی مجرد است و حرف زائد ندارد.

(۲) الانتباه مصدر باب افتعال است چون ریشه‌اش (نبه) است.

(۴) النجوم معرب است.

۸۱. گزینه ۴ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) جَهَّزَ به شکل جَهَّزَ صحیح است.

(۲) أَحَبَّ به شکل أُحِبُّ صحیح است.

(۳) العالم به شکل العالم صحیح است. (صفحات ۳، ۵، ۱۳ عربی دهم)

۸۲. گزینه ۱ درست است.

اگر ۴ نفر باشیم و هر یک از ما ۱۸ تا سیب داشته باشد؛ بنابراین باید از عملیات ضرب استفاده کنیم. ۱۸ ضرب در ۴ می‌شود ۷۲ سیب.
رد سایر گزینه‌ها:

(۲) ۱۸ به علاوه ۴ مساوی است با ۲۲.

(۳) ۱۸ منهای ۴ مساوی است با ۱۴ سیب.

(۴) ۱۸ تقسیم بر ۴ مساوی است با ۴ تا و نصفی. (صفحه ۱۷ عربی دهم)

۸۳. گزینه ۴ درست است.

دوستانم نباید به کسی که می‌گوید نگاه کنند، بلکه باید به آنچه گفته می‌شود نگاه کنند.
رد سایر گزینه‌ها:

(۱) لا یضیع: لای نفی است.

(۲) لا تدرک: لای نفی است.

(۳) لا تزرعی و لا تحصدی: لای نفی است و حذف نون به علت فعل و جواب شرط بودن است. (صفحه ۹ عربی دوازدهم)

۸۴. گزینه ۲ درست است

نجحت و رسبت متضاد هستند.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) راقدة و نائم مترادفند (۳) مجد و مجتهد مترادفند (۴) نور و ضیاء مترادفند (صفحه ۹ عربی دهم)

۸۵. گزینه ۴ درست است.

اسم اشاره مثنی و جمع زمانی به شکل مفرد به کار می‌رود که اسم بعد از آن همراه با (ال) باشد. این همکلاسی‌ها در سالن امتحانات حضور نیافتند.

(۱) این‌ها برندگان مسابقه تنیس روی میز هستند.

(۲) آن‌ها به وظایفشان عمل می‌کنند و مسئول هستند.

(۳) این‌ها همکارانم هستند و منتظرند تا اتاق‌هایشان خالی شود. (صفحه ۸ عربی دهم)

تاریخ

۸۶. گزینه ۳ درست است.

هر پژوهش علمی نیازمند یک یا چند پرسش است. پرسش‌ها علاوه بر آنکه هدف پژوهش را مشخص می‌کنند، مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می‌شوند.

تحلیل و تفسیر اطلاعات: تحلیل و تفسیر رویدادهای تاریخی کار ساده‌ای نیست و مورخان برای انجام این کار، نیازمند روش‌ها و مهارت‌های خاصی هستند. در واقع کار مورخان شباهت بسیاری به کار کارآگاهان پلیس دارد. (تاریخ دهم، درس ۱ مبحث مراحل پژوهش در تاریخ، ص ۶ و ۷)

۸۷. گزینه ۴ درست است.

- در دوره اشکانیان، گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی متداول بود.

- گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است

- در بین‌النهرین و به‌خصوص در میان بابلی‌ها، گاه‌شماری «خورشیدی - قمری» رایج بود.

- مصریان نیز گاه‌شماری خورشیدی دقیق و منظمی داشتند. آنان سال را ۳۶۵ و یک چهارم شبانه‌روز محاسبه می‌کردند. در گاه‌شماری مصری، سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم شده و پنج روز اضافی، به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد. (تاریخ دهم، درس ۲ مبحث تاریخچه گاه‌شماری در جهان و ایران، ص ۱۳ و ۱۴)

۸۸. گزینه ۱ درست است.

باستان‌شناسی همچنین به مطالعه دوره‌های تاریخی کمک فراوان کرده است. منابع مکتوب برای شناخت کامل این دوره‌ها مخصوصاً اوایل آن، کافی نیستند. از سوی دیگر، بیشتر اطلاعات منابع مکتوب، مربوط به رویدادهای سیاسی و نظامی و شرح اقدامات فرمانروایان است؛ بنابراین، کاوش‌های باستان‌شناسی و یافته‌های علمی باستان‌شناسان به مورخان کمک زیادی می‌کند که ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی جوامع دوره‌های تاریخی را بهتر بشناسند. (تاریخ دهم، درس ۳ مبحث باستان‌شناسی و تاریخ، ص ۲۸)

۸۹. گزینه ۲ درست است.

به‌تدریج تا اواخر دوره گردآوری خوراک، توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تکامل یافت و به حدی رسید که هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گرفت. در عصر نوسنگی، انسان علاوه بر اینکه فن ساخت ابزار و ظروف سنگی را ترقی داد، با ابداع چرخ سفالگری، ظروف گلی تولید کرد و با استفاده از پشم حیوانات، موفق به تولید پارچه شد. (تاریخ دهم، درس ۴ مبحث دوره گردآوری خوراک و دوره تولید خوراک، ص ۳۲ و ۳۳)

۹۰. گزینه ۳ درست است.

در تمدن بین‌النهرین، اولین شهرها در ناحیه جنوبی بین‌النهرین، معروف به سومر به‌وجود آمدند. سومر نام یکی از اقوام کهن ساکن این ناحیه نیز بود. اور، اوروک، لاگاش و کیش از جمله مهم‌ترین شهرهای سومر به‌شمار می‌رفتند. قوم آکد که در مرکز بین‌النهرین می‌زیست، به فرماندهی سارگن بر کشور - شهرهای سومری مسلط شد. سارگن سپس سرتاسر بین‌النهرین را به فرمان خود در آورد و امپراتوری بزرگی تشکیل داد که از سواحل شرقی دریای مدیترانه تا کوه‌های زاگرس امتداد داشت. در دوران ضعف امپراتوری اکدی‌ها (امپراتوری سارگن) به‌تدریج قوم دیگری به نام آموری، قدرت خود را در مرکز بین‌النهرین

گسترش داد. پس از ضعف و زوال حکومت بابل قدیم، آشوریان که قومی جنگجو در شمال بین‌النهرین بودند، به قدرت رسیدند. حکومت آشور با لشکرکشی‌های پیاپی به سرزمین‌های همجوار و غارت و ویران کردن آن‌ها، بر قلمرو و ثروت خود افزود. (تاریخ دهم، درس ۱ مباحث سومر، آکد و بابل، ص ۳۶ و ۳۷)

۹۱. گزینه ۴ درست است.

در عصر قاجار یکی از پیشگامان انتقاد بر تملق و متکلف‌نویسی، خاوری شیرازی مورخ مشهور زمان فتحعلی‌شاه و نویسنده تاریخ ذوالقرنین است. او به حقیقت‌نویسی و مختصرنویسی علاقه نشان داد و تملق‌گویی را نکوهش کرد؛ چنانکه در این باره نوشته است: «تاریخ‌نگار را هم لازم است که راست‌گفتاری پیشه کند ... فرشته را دیو نخواند و دیو را فرشته نداند ...» (تاریخ دوازدهم، درس ۱، ص ۵)

۹۲. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

۲- از ناصرالدین‌شاه و مظفرالدین‌شاه سفرنامه‌های متعددی به‌جای مانده است. (تاریخ دوازدهم، ص ۹)

۳- سفرنامه‌ها از نظر مطالعه تاریخ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت فوق‌العاده‌ای دارند و حاوی اطلاعاتی در این زمینه هستند (از نظر نظامی اهمیتی ندارند). (تاریخ دوازدهم، ص ۹)

۴- در دوره قاجار چند تن از اروپاییان که اغلب مدتی را در ایران به‌سر برده‌اند، کتاب‌هایی درباره تاریخ ایران نوشتند که جزو منابع آن دوران به‌شمار می‌رود. (تاریخ دوازدهم، ص ۸)

۹۳. گزینه ۳ درست است.

براساس توالی رخدادها و تاریخ ذکرشده در کتاب، زمان وقوع رویدادها به شرح زیر است:

الف: در سال ۱۶۲۶ م میان مجلس به رهبری اولیور کرامول و چارلز یکم پادشاه انگلستان جنگی درگرفت که به پیروزی مجلس انجامید. کرامول نظام پادشاهی را برانداخت و رئیس‌جمهور شد. (تاریخ دوازدهم، ص ۲۶)

ب: سرانجام در ۱۴ ژوئیه ۱۷۸۹ مردم اغلب خشمگین پاریس با حمله به زندان باستیل انقلاب خود را آغاز کردند.

ج: در نتیجه وضع قوانین سخت توسط دولت انگلیس و تمایل اشراف به بیرون راندن رقیب و تحریکات فرانسویان، مردم این سرزمین وارد جنگ طولانی با انگلستان شدند. این جنگ سرانجام با پیروزی مستعمره‌نشینان و استقلال آمریکا به پایان رسید. (۱۷۸۳ م) (تاریخ دوازدهم، ص ۲۶ و ۲۷)

د: پس از اعدام پادشاه فرانسه و همسرش و همچنین اعدام مخالفان با گیوتین و انتشار افکار آزادی‌خواهانه، وحشت و ترس دولت‌های اروپایی را دربرگرفت و آن‌ها درگیر جنگ با فرانسه شدند. در طی این جنگ‌ها یک فرمانده نظامی به نام ناپلئون به پیروزی‌های درخشانی دست پیدا کرد و مشهور شد. سرانجام ناپلئون با یک کودتای نظامی قدرت را در فرانسه به‌دست گرفت. (۱۷۹۹ م) (تاریخ دوازدهم، ص ۲۹)

۹۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

ب: در دوره کریم‌خان زند اقداماتی برای بهبود وضع کشاورزی و بازرگانی صورت گرفت و شهرهای شیراز و بندر بوشهر به مراکز مهم تجارت داخلی و خارجی تبدیل شدند.

ج: آرامش نسبی و ثبات سیاسی، کاهش مالیات‌ها، دربار کم‌تجمل و تلاش کریم‌خان برای تثبیت قیمت کالاها، از جمله عوامل مؤثر در رونق اقتصادی این دوره بود. (تاریخ دوازدهم، ص ۲۲)

۹۵. گزینه ۲ درست است.

کشورهای اروپایی به‌ویژه انگلستان، روسیه، فرانسه و اتریش به بهانه دفاع از حقوق اقلیت‌ها، در امور داخلی عثمانی مداخله می‌کردند، ولی در واقع به‌دنبال گسترش مستعمرات و تأمین منافع اقتصادی و سیاسی خود در این امپراتوری وسیع بودند. پرتغالی‌ها و اسپانیایی‌ها نخستین استعمارگرانی بودند که به هند وارد شدند. (تاریخ دوازدهم، ص ۲۵)

جغرافیا

۹۶. گزینه ۱ درست است.

در هر مکان پدیده‌های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر گذاشته و به نوبه خود از هم تأثیر می‌پذیرند. به‌طور مثال یک روستا را در نظر بگیرید که خاک و آب و سرمایه و نیروی انسانی آن بر نوع اشتغال آن اثر می‌گذارد و بالعکس. بسیاری از فعالیت‌های انسان در محل معینی انجام می‌شود که به آن مکان می‌گویند. (جغرافیای ایران - درس ۱، ص ۴)

۹۷. گزینه ۲ درست است.

فرضیه‌سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است؛ زیرا فرضیه‌ها در پژوهش، نقش راهنما را دارند. (جغرافیای ایران دهم - درس ۲، ص ۱۰)

پس از جمع‌آوری، استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات، مرحله پردازش یعنی حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل اطلاعات آغاز می‌شود. (جغرافیای ایران - درس ۲، ص ۱۲)

۹۸. گزینه ۳ درست است.

ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی و همچنین در ۲۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی واقع شده است. (جغرافیای ایران دهم - درس ۳ - ص ۱۴)

۹۹. گزینه ۲ درست است.

دریای عمان، به‌واسطه مجاورت با آب‌های آزاد اقیانوس هند و وجود سواحل با قابلیت‌های دفاعی مناسب، از نظر اقتصادی و نظامی اهمیت بسیاری برای ایران دارد. (جغرافیای ایران - درس ۳، ص ۱۹)

دریای خزر بزرگ‌ترین پهنه آبی محصور در خشکی به‌واسطه منابع نفت و گاز، تأمین ۹۰٪ خاویار جهان و دسترسی به بازار مصرف ۳۰۰ میلیون نفری کشورهای آسیای میانه از موقعیت نسبی بالایی برخوردار است. (جغرافیای ایران - درس ۳، ص ۱۹)

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.

ایران کشور وسیعی است که حدود ۸۷۵۵ کیلومتر مرز مشترک سیاسی با همسایگانش دارد و با ۱۵ کشور مرز خشکی و آبی دارد. طولانی‌ترین مرز را با عراق و کوتاه‌ترین مرز را با ارمنستان دارد. (جغرافیای ایران - درس ۳، ص ۱۹)

۱۰۱. گزینه ۳ درست است.

مهم‌ترین ملاک تفاوت شهر و روستا فعالیت‌های اقتصادی آن‌ها است. در اغلب سکونتگاه‌های روستایی درصد بیشتری از جمعیت فعال در بخش کشاورزی فعالیت می‌کنند، اما در شهرها بیشتر مردم در بخش صنعتی و خدماتی مشغول به کار هستند. (جغرافیا ۳ - درس ۱، ص ۶)

در سایر گزینه‌ها، موارد درستی آمده، اما در رابطه با مهم‌ترین ملاک نیستند.

۱۰۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(۱) تا چند دهه پیش، شهرهای بیش از ۵ تا ۱۰ میلیون نفر فقط در نیمکره شمالی و در آمریکای شمالی، اروپا و ژاپن وجود داشتند، اما امروزه آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین با رشد شهرهای میلیونی و پرجمعیت روبه‌رو شده‌اند. (جغرافیا ۳ - ص ۱۱)

(۲) میزان رشد سالیانه شهرنشینی در آسیا و آفریقا به ۱/۵ درصد در سال می‌رسد؛ درحالی‌که در سایر نواحی جهان، به ۰/۴ درصد می‌رسد. (جغرافیا ۳ - ص ۱۱)

(۳) در آسیا و آفریقا سرعت گسترش شهرنشینی بیشتر از نواحی توسعه‌یافته صنعتی آمریکای شمالی، اروپا و استرالیا است، اما سطح شهرنشینی پایین‌تر از آن‌ها است. (جغرافیا ۳ - درس ۱، ص ۱۱)

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه نادرست:

در مگالاپلیس یا زنجیره کلان‌شهرها، حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر به حومه‌ها و شهرک‌های مادرشهر دیگر پیوند می‌خورد. اصطلاح کلان‌شهر در کتاب هم برای مادرشهر به‌کار رفته و هم از نظر برخی، معادل مگاسیتی است و در ایران هم به شهرهای بیش از ۱ میلیون نفر جمعیت اطلاق می‌شود. (جغرافیا ۳ - درس ۱، ص ۱۲ و ۱۴)

۱۰۴. گزینه ۲ درست است.

مهم‌ترین علل شهرنشینی سریع عبارت بوده‌اند از:

- (۱) از آنجایی که بودجه کشور ما متکی به درآمد حاصل از فروش نفت است، دولت‌ها با استفاده از درآمد نفتی، بیشترین سرمایه‌گذاری‌ها، توسعه کارخانه‌ها و تجهیزات و زیرساخت‌ها را به شهرها اختصاص داده‌اند. (ب)
- (۲) از سال ۱۳۴۱ اصلاحات ارضی در روستاها صورت گرفت. اصلاحات ارضی یعنی تغییر قوانین مالکیت زمین و توزیع مجدد آن به نفع کشاورزان. در ایران اصلاحات ارضی طی سه مرحله صورت گرفت، اما به دلیل تقسیم نادرست زمین و حمایت نکردن درست از کشاورزان نه تنها وضع روستاییان بهتر نشد، بلکه شرایط انهدام کشاورزی فراهم آمد؛ در نتیجه مهاجرت روستاییان به شهرها گسترش یافت. (د) (جغرافیا ۳ - درس ۱، ص ۱۹ و ۲۰)

۱۰۵. گزینه ۳ درست است.

- در سکونت‌گزینی انسان‌ها در تمدن‌های اولیه ۴ هزار سال قبل، عواملی چون آب فراوان، آب‌وهوای ملایم و خاک حاصلخیز جلگه‌ها نقش مهمی داشته است.
- در کشور ایران دسترسی به آب، قلعه‌های دفاعی، بازارهای محلی و قرار گرفتن در تقاطع راه‌ها از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری هسته اولیه روستاها و شهرها بوده است.
- عامل دسترسی آب بین هر دو مورد (ایران و تمدن‌های اولیه) مشترک بوده است. (جغرافیا ۳ - درس ۱، ص ۲)

فلسفه و منطق

۱۰۶. گزینه ۲ درست است.

- ذهن انسان به صورت طبیعی و بدون دانستن نام قواعد منطقی آن‌ها را به کار می‌گیرد، اما ذهن همواره در معرض لغزش و خطا قرار دارد. اگرچه دانستن منطق برای فهم فلسفه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، اما از منطق هم در سایر علوم و هم در سراسر زندگی استفاده می‌شود. هر تصور و تصدیقی لزوماً نیاز به تعریف یا استدلال ندارد. (منطق دهم - درس اول، ص ۳ و ۴)
۱۰۷. گزینه ۱ درست است.

- منطق، علمی ابزاری است؛ یعنی در خدمت سایر علوم و دانش‌ها است. گزینه ۲ درباره کاربرد بودن منطق است. (منطق دهم - درس اول، ص ۴)

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

- در تصور حکم و قضاوت وجود ندارد و در این حالت به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط آن با سایر امور، کاری نداریم و تنها همان را به ذهن می‌آوریم. عبارت «خواندن یک درس» جمله‌ای خبری نیست و در آن حکم و قضاوت وجود ندارد و قابلیت صدق و کذب هم ندارد؛ بنابراین تصور است. (منطق دهم - درس اول، ص ۷)
۱۰۹. گزینه ۲ درست است.

- کلمات باز، پیچ، بادیه و روان مشترک لفظی هستند و کلمات اسب، نمک، قند و دیو مشترک لفظی نیستند. (منطق دهم - درس دوم، ص ۱۳)

۱۱۰. گزینه ۳ درست است.

- در این عبارت مشخص نیست که کتاب مال همکلاسی او است یا متعلق به گوینده این سخن است. (منطق دهم - درس دوم، ص ۱۷)

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

- مفاهیم مثلث، آب، عدالت، جیوه، انسان، خدا، شریک خدا، سیمرغ و کتاب تو، کلی هستند. مفاهیم رشته‌کوه زاگرس، سیندرلا و زردکوه، جزئی هستند. (منطق دهم - درس سوم، ص ۲۱)

۱۱۲. گزینه ۱ درست است.

- رابطه ماشین و فرمان، تعریف و استدلال، مرغ و تخم‌مرغ، مثلث و چهارضلعی و بیضی و دایره تباین است. رابطه آب و مایع، سنگ و جامد، علم و تصور، لوزی و مربع، عموم و خصوص مطلق است. رابطه جیوه و فلز مایع، انسان و متفکر، حیوان و دارای حواس، تساوی است. (منطق دهم - درس سوم، ص ۲۳)

۱۱۳. گزینه ۴ درست است.

فرد با استفاده از کلمه «این» یا «آن» نشان می‌دهد که به وجود چیزی پی برده است و می‌داند آن شیء موجود است، ولی از ماهیت و چیستی آن آگاه نیست، یعنی می‌خواهد بداند این موجود چه ویژگی‌های مخصوص به خود را دارد که آن را از دسته دیگر موجودات متمایز و متفاوت می‌کند. (فلسفه دوازدهم - درس اول، ص ۳)

۱۱۴. گزینه ۳ درست است.

وجود و ماهیت دو مفهوم مغایر هستند؛ زیرا حمل وجود بر ماهیت با حمل ماهیت بر ماهیت متفاوت است. حمل ماهیت (یا اجزاء ماهیت) بر ماهیت به دلیل نیاز ندارد، ولی حمل وجود بر ماهیت نیازمند دلیل است. همچنین برخی امور هستند که ما از وجودشان اطلاع داریم، ولی ماهیت آن‌ها برای ما روشن نیست و یا ماهیت‌هایی را در ذهن خود می‌آوریم که وجود ندارند. این امر دلیل بر این است که مفهوم وجود با مفهوم ماهیت متفاوت است. (فلسفه دوازدهم - درس اول، ص ۴)

۱۱۵. گزینه ۴ درست است.

در قضایای «حیوان جسم است، انسان متفکر است، جیوه فلز است»، حمل ذاتی و بی‌نیاز از دلیل است، ولی در قضایای «شکل مستطیل است، انسان عجول است، انسان موجود است، مثلث دارای سه زاویه است و جسم آبی است»، حمل محمول بر موضوع نیازمند دلیل بوده و ذاتی نیست. (فلسفه دوازدهم - درس اول، ص ۵)

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

فارابی فیلسوف بزرگ مسلمان، به نسبت میان وجود و ماهیت، توجه ویژه‌ای کرد و در تمایز میان این دو مفهوم، نکاتی را مطرح نمود. سپس ابن‌سینا راه فارابی را ادامه داد و این نظر را پایه‌ای یکی از برهان‌های خود در اثبات وجود خداوند قرار داد. توماس آکوئیناس هم که با فلسفه ابن‌سینا آشنا بود، این اصل را در اروپا گسترش داده و این نظر را پایه‌ی برهان‌های خود در خداشناسی قرار داد. فرق بین وجود و ماهیت، بی‌تردید یکی از اساسی‌ترین آراء و عقاید فلسفی در تفکر اسلامی است، نه در تفکر فلسفی. (فلسفه دوازدهم - درس اول، ص ۶)

۱۱۷. گزینه ۴ درست است.

رابطه عدد و فرد بودن، امکانی است. رابطه جامد نبودن و یخ، امتناعی است. رابطه جسم بودن و شکل، امتناعی است. رابطه قابل جمع نبودن و دو ضد، وجوبی است. (فلسفه دوازدهم - درس دوم، ص ۹)

۱۱۸. گزینه ۲ درست است.

در گزینه ۱ رابطه موضوع و محمول وجوبی است. در گزینه ۳ و ۴ رابطه موضوع و محمول امتناعی است. (فلسفه دوازدهم - درس دوم، ص ۹)

۱۱۹. گزینه ۱ درست است.

اگر رابطه موضوعی با وجود، امتناعی باشد یعنی آن موضوع یا ذاتاً ممتنع‌الوجود است و نمی‌تواند موجود شود و یا به سبب نبود علت تامه یعنی عدم علت، آن هم معدوم است. (کتاب فلسفه دوازدهم - درس دوم، ص ۱۲)

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

هر ماهیتی که در ذات خود ممکن‌الوجود است، در صورت وجود علت تامه خود واجب‌الوجود بالغیر می‌شود و در صورت عدم علت تامه خود، ممتنع‌الوجود بالغیر خواهد بود. هر ماهیتی که به مرحله وجود رسیده و موجود شده حتماً وجودش به مرحله وجوب رسیده و واجب‌الوجود بالغیر است که وجوب و ضرورت را درنهایت از واجب‌الوجود بالذات دریافت کرده است؛ پس هر موجودی یا واجب‌الوجود است یا ممکن‌الوجود. (فلسفه دوازدهم - درس دوم، ص ۱۲)

روان‌شناسی

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

عبارت اول بیانگر مسئله است؛ زیرا به صورت سؤال مطرح شده است، هرچند علامت سؤال ندارد. عبارت دوم بیانگر فرضیه است؛ زیرا پاسخ سنجیده به یک مسئله است که به صورت خبری آمده است. عبارت سوم با توجه به ذکر کلمه «ثابت شده»، فرضیه تأییدشده است، پس اصل یا قانون در نظر گرفته می‌شود. (درس یک، ص ۱۲ و ۱۳)

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

هدف دوم در روان‌شناسی، تبیین و هدف چهارم، کنترل است. در تبیین باید به چرایی و علت یک متغیر پرداخت که با توجه به کلمه عوامل دخیل، این عبارت تبیین است و با توجه به کلمه راهکار در عبارت، بیانگر کنترل است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: هدف اول توصیف / هدف سوم پیش‌بینی

گزینه ۲: هدف اول توصیف / هدف چهارم کنترل

گزینه ۴: هدف دوم تبیین / هدف سوم پیش‌بینی

(درس یک، ص ۱۴ و ۱۵)

۱۲۳. گزینه ۴ درست است.

«از خوشحالی در پوست خود ننگ‌جیدن» شناخت است و شناخت قابل مشاهده مستقیم نیست، ولی هر سه گزینه دیگر رفتار هستند؛ زیرا قابل مشاهده هستند. (درس یک، ص ۲۰)

۱۲۴. گزینه ۱ درست است.

در این عبارت به علت اینکه ناامیدی را به عنوان یکی از ویژگی‌های افراد دارای اختلال افسردگی ذکر کرده است، پس توصیف است. (درس یک، ص ۱۴)

۱۲۵. گزینه ۲ درست است.

در عبارت اول و چهارم توجه به ویژگی‌های کیفی بوده است؛ پس پردازش مفهومی است، ولی در عبارت‌های دوم و سوم پردازش به صورت ادراکی و براساس رنگ و شکل ظاهری بسته‌بندی بوده است. (درس یک، ص ۲۲ و ۲۳)

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

کلمه معدل و نمره بیانگر تعریف عملیاتی است که اندازه‌گیری را امکان‌پذیر می‌کند، اما رتبه نشانگر مفهومی کیفی است و همچنین عبارت چهارم نیز تعریف لغوی از تاب‌آوری محسوب می‌شود. (درس یک، ص ۱۸ و ۱۹)

۱۲۷. گزینه ۲ درست است.

در تعریف روش علمی آمده است؛ فرآیند جست‌وجوی باقاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین.

فرآیند: جریان رسیدن به هدف

نظام‌دار بودن: تابع قواعد مشخص بودن

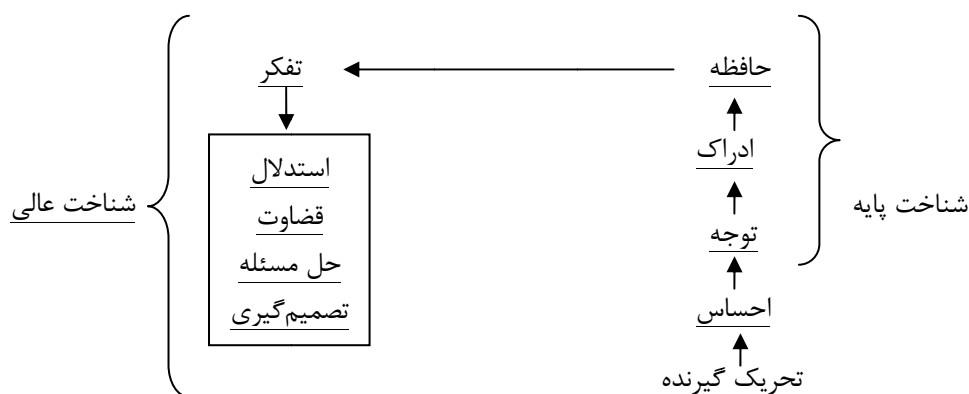
موقعیت نامعین: آخرین مفهوم روش علمی

(درس یک، ص ۱۷ و ۱۸)

۱۲۸. گزینه ۳ درست است.

الگوی ارتباطی خانواده، سبک اسنادی و دلزدگی زناشویی متغیر محسوب می‌شوند؛ زیرا قابلیت اندازه‌گیری دارند و میزان آن تغییر می‌کند. (درس یک، ص ۱۸)

۱۲۹. گزینه ۱ درست است.

با توجه به نمودار فوق، مرحله بعد از انتخاب یک محرک احساس‌شده (توجه) ادراک است و اولین مرحله شناخت عالی،

استدلال است. ادراک به معنی تفسیر و معنابخشی محرک‌های انتخابی است و آخرین مرحله شناخت پایه هم حافظه است.

(درس یک، ص ۲۱ و ۲۲)

۱۳۰. گزینه ۳ درست است.

از پرسشنامه هنگامی استفاده می‌شود که اطلاعات را نمی‌توان به‌صورت مشاهده مستقیم به‌دست آورد و آزمون بیش از هر روش دیگری استفاده شده است. (درس یک، ص ۲۷ و ۲۸)

۱۳۱. گزینه ۴ درست است.

در فرضیه نباید از کلمات اگر، ممکن، باید، شاید و ... استفاده شود. فرضیه تنها یک جمله خبری سنجیده و علمی است.

(درس یک، ص ۱۲ و ۱۳)

۱۳۲. گزینه ۱ درست است.

«نظریه» مجموعه‌ای است از اصول یا قوانین و «قوانین» مجموعه‌ای است از فرضیه‌های تأییدشده؛ پس می‌توان گفت که نظریه از جمع تعدادی از فرضیه‌های تأییدشده تشکیل شده است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: مشاهده و تجربه رکن اساسی روش علمی است.

گزینه ۳: مفهوم خلاقیت به‌علت اینکه جزو مفاهیم انسانی است، تبیین‌های متفاوتی دارد.

گزینه ۴: تعریف عملیاتی و تکرارپذیری از ویژگی‌های روش علمی هستند. (درس یک، ص ۱۲ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۸)

۱۳۳. گزینه ۳ درست است.

در پردازش مفهومی، شناخت پایدارتر و کارآمدتر است. در گزینه ۳ خرید براساس برآورد هزینه‌ها صورت گرفته است که نشان‌دهنده پردازش مفهومی است، اما در سایر گزینه‌ها پردازش، از نوع ادراکی است. (درس یک، ص ۲۳)

۱۳۴. گزینه ۲ درست است.

با استفاده از روش مشاهده می‌توان نحوه ابراز هیجان و واکنش عاطفی افراد را بررسی کرد. (درس یک، صفحه ۲۷)

۱۳۵. گزینه ۴ درست است.

در پژوهش موردنظر به‌دلیل رعایت مسائل اخلاقی، امکان تکرارپذیری وجود ندارد؛ زیرا نمی‌توان والدین را مجبور به مشاجره فیزیکی نمود تا تأثیر آن را بررسی کرد. (درس یک، ص ۱۹)